

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН С.БЯМБАЦОГТ ТАНАА

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД**

17060 Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг,
Чингисийн өргөн чөлөө, Засгийн газрын XIV байр,
Утас: 51-263051, Факс: (976) 7004-3479
E-mail: info@energy.gov.mn

2020.12.23 № а/4329
танай 2020.12.16 -ны № 33 -т

Асуулгын хариу хүргүүлэх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн, Хууль зүйн байнгын хорооны дарга Танаас 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 33 дугаар бүхий асуулга ирсний дагуу дараах мэдээллийг хүргүүлж байна. Үүнд:

1.Цахилгааны төлбөрийг чөлөөлснөөс хойш улсын хэмжээнд эрчим хүчний хэрэглээ, ачаалал хэдэн МВт-аар нэмэгдсэн, үүнийг хэвийн хэмжээнд оруулахын тулд хэрэглээ болон хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийг ямар журмаар хэрэгжүүлэх шаардлагатай байгаа талаар:

Хариулт:

1.Монгол Улсын эрчим хүчний системийн 2020 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн оргил ачааллыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад дараах үзүүлэлттэй байна.

№	Системийн нэр	Оргил ачаалал /МВт-аар		Зөрүү	
		2019 он	2020 он	МВт-аар	Хувиар
1	ТБЭХС	1109	1217	108	10%
2	АУЭХС	17.6	19.2	1.6	9.3%
3	ББЭХС	34.6	38.4	3.8	10.9
4	ДБЭХС	46.2	48.8	2.6	5.8%

Төвийн бүсийн эрчим хүчний систем:

ТБЭХС-ийн оргил ачаалал 2019 оны 12 дугаар сарын ачаалалтай харьцуулахад дунджаар 3-7%-ийн өсөлттэй байсан бол Засгийн газрын шийдвэр гарсны дараах 3 хоногийн хугацаанд 15-21%-аар өссөн.

Хэрэглээний өсөлт Улаанбаатар хотын орчимд эрс нэмэгдсэн бөгөөд гэр хорооллын хэрэглээ 14-58%-аар өссөн байна.

Огноо	Оргил ачаалал /МВт-аар		Зөрүү	
	2019 он	2020 он	МВт-аар	Хувиар
2020.12.07	1091	1163	72	7%
2020.12.08	1103	1184	81	7%
2020.12.09	1105	1174	69	6%
2020.12.10	1126	1158	32	3%
2020.12.11	1114	1176	62	6%

170602946

2020.12.12	1116	1165	49	4%
2020.12.13	1109	1217	108	10%
2020.12.14	1085	1309	224	21%
2020.12.15	1108	1308	200	18%
2020.12.16	1114	1280	166	15%
2020.12.17	1130	1272	142	13%
2020.12.18	1126	1268	142	13%
2020.12.19	1153	1248	95	8%
2020.12.20	1131	1239	108	10%

Алтай-Улиастай эрчим хүчний систем:

АУЭХС-ийн оргил ачаалал 2019 оны 12 дугаар сарын ачаалалтай харьцуулахад дунджаар 1.0%-ийн өсөлттэй байсан бол Засгийн газрын шийдвэр гарсны дараах 3 хоногийн хугацаанд 5.9-9.3%-аар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Огноо	Оргил ачаалал /МВт-аар/		Зөрүү	
	2019 он	2020 он	МВт-аар	Хувиар
2020.12.07	16.2	17.3	1.1	6.8%
2020.12.08	17.6	18.8	1.2	7.0%
2020.12.09	17.0	18.6	1.6	9.3%
2020.12.10	16.9	17.1	0.2	1.0%
2020.12.11	18.1	18.6	0.5	2.8%
2020.12.12	18.1	17.8	-0.3	-1.7%
2020.12.13	17.6	19.2	1.6	9.3%
2020.12.14	17.2	18.2	1.0	5.9%
2020.12.15	17.8	20.2	2.4	13.5%
2020.12.16	18.1	19.0	0.9	4.7%
2020.12.17	18.3	18.9	0.6	3.3%
2020.12.18	17.3	18.3	1.0	6.0%
2020.12.19	18.4	17.9	-0.5	-3.0%
2020.12.20	18.1	19.5	1.4	7.5%

Дорнод бүсийн эрчим хүчний систем:

ДБЭХС-ийн оргил ачаалал 2019 онтой харьцуулахад дунджаар 1.1%-ийн өсөлттэй байсан бол Засгийн газрын шийдвэр гарсны дараах 3 хоногийн хугацаанд 5.5-6.0%-аар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Огноо	Оргил ачаалал /МВт-аар/		Зөрүү	
	2019 он	2020 он	МВт-аар	Хувиар
2020.12.07	45.8	47.3	1.4	3.1%
2020.12.08	46.4	47.9	1.5	3.3%
2020.12.09	45.8	47.4	1.5	3.4%
2020.12.10	45.7	47.2	1.4	3.2%
2020.12.11	46.3	47.5	1.1	2.5%
2020.12.12	46.4	46.5	0.08	0.2%
2020.12.13	46.1	48.8	2.67	5.8%

2020.12.14	44.8	47.4	2.68	6.0%
2020.12.15	44.9	47.4	2.4	5.5%
2020.12.16	45.9	48.4	2.4	5.4%
2020.12.17	46.7	47.1	0.4	0.9%
2020.12.18	45.9	47.4	1.5	3.3%
2020.12.19	46.7	46.5	-0.1	-0.4%
2020.12.20	46.8	47.6	0.8	1.8%

Баруун бүсийн эрчим хүчний систем:

ББЭХС-ийн оргил ачаалал 2019 онтой харьцуулахад дунджаар 3.8%-ийн өсөлттэй байсан бол Засгийн газрын шийдвэр гарсны дараах 3 хоногийн хугацаанд 10.9-19.0%-аар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Өдөр	Оргил ачаалал /МВт-аар/		Зөрүү	
	2019 он	2020 он	МВт-аар	Хувь
2020.12.07	33.2	36.4	3.2	9.6%
2020.12.08	34.4	36.7	2.3	6.6%
2020.12.09	34.1	36.9	2.8	8.2%
2020.12.10	35.6	36.9	1.4	3.9%
2020.12.11	35.1	36.7	1.6	4.5%
2020.12.12	35.7	35.6	-0.1	-0.4%
2020.12.13	34.6	38.4	3.8	10.9%
2020.12.14	33.6	39.9	6.4	19.0%
2020.12.15	35.7	40.2	4.5	12.5%
2020.12.16	35.8	40.0	4.2	11.8%
2020.12.17	36.3	39.8	3.6	9.8%
2020.12.18	36.7	39.4	2.7	7.3%
2020.12.19	36.8	39.3	2.5	6.8%
2020.12.20	35.5	39.5	4.0	11.3%

Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдрийн 211 дүгээр тогтоолоор айл өрх, зарим аж ахуйн нэгж, байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уур хэрэглэсний төлбөр, хураамжийг 2021 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл төрөөс хариуцахаар шийдвэрлэсэнтэй холбогдуулан “Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын хангамж, хэрэглээг зохицуулах түр журам”-ыг боловсруулж, Эрчим хүчний сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 267 дугаар тушаалаар баталсан.

Тус журмаар цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын хангамжийн эх үүсвэр болон шугам сүлжээний техникийн хүчин чадлын боломжтой уялдуулан хэрэглэгчдийн цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын хэрэглээг хянаж зохицуулах, цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэх, дамжуулах, түгээх, хангах, импортлох, диспетчерийн зохицуулалт хийх тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид болон хэрэглэгчдийн хүлээх эрх, үүргийн зохицуулалтыг тодорхой болгосон.

Мөн хэрэглээ, хөнгөлөлтөд шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг Засгийн газрын 2020 оны 211 дүгээр тогтоолд зааснаар нийгмийн хариуцлагын хүрээнд “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын цэвэр ашгаас санхүүжүүлэхээр шийдвэрлэсний дагуу “Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын төлбөр

тооцоог зохицуулах түр журам"-ыг Эрчим хүчний сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 269 дүгээр тушаалаар баталлаа.

Тус журмаар хэрэглэгчийн хэрэглэсэн цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын хангамжийн хэрэглээний төлбөр тооцооны гүйцэтгэлийг хянах, баталгаажуулах, санхүүжүүлэх зохицуулалтыг тодорхойлсон.

2.Цахилгааны чөлөөлөлтөд өмнөх оны мөн үеийн дундаж хэрэглээнээс илүү цахилгаан хэрэглэсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг хамруулахгүй байх, төлбөрийг бүтэн төлүүлэх, эсхүл айл өрх, аж ахуйн нэгжүүдэд үнийн чөлөөлөлтөд хамрагдах нийт хэрэглээний дундаж босго шалгуур тогтоож, түүнээс хэтэрсэн хэрэглээний үнийг төлүүлэх замаар үрэлгэн хэрэглээг бууруулах гарц шийдэл бий эсэх талаар:

Хариулт:

Эрчим хүчний сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 267 дугаар тушаалаар баталсан "Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын хангамж, хэрэглээг зохицуулах түр журам"-ын дөрөвдүгээр бүлэгт хэрэглэгчийн эрх, үүргийг тодорхой заасан. Энэхүү журмаар айл өрх болон зарим аж ахуйн нэгж байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, дулааны уурын төлбөрийн өмнөх оны мөн үеийн хэрэглээтэй тэнцэх хэмжээний төлбөрийг төрөөс хариуцах ба өмнөх оны хэрэглээнээс хэтэрсэн эрчим хүчний төлбөрийг одоогийн мөрдөгдөж буй тарифаар тооцож хэрэглэгч өөрөө төлөхөөр зохицуулсан болно.

Харин шинэ хэрэглэгчийн хувьд төрөөс хариуцах төлбөрийн хэмжээг тооцохдоо тухайн хэрэглэгчийн хэрэглээний гүйцэтгэлийг ижил төстэй айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагын дундаж хэрэглээтэй дүйцүүлж тооцох бөгөөд дундаж хэрэглээнээс илүү гарсан төлбөрийг хэрэглэгч өөрөө хариуцна.

3.Цахилгаан, дулааны төлбөр чөлөөлөлтийн хугацаанд нэг айл өрхөд дунджаар хэдийн хэмжээний хөнгөлөлт, хэмнэлт бий болж байгаа талаарх тооцоо судалгааг ирүүлэх:

Хариулт:

Монгол Улсын хэмжээнд цахилгаан эрчим хүчний **738** мянган хэрэглэгч, дулааны эрчим хүчний 347 мянган хэрэглэгч байгаагаас цахилгаан, дулааны эрчим хүчний төлбөрийн чөлөөлөлтөд нийслэл хотод 25 мянган аж ахуйн нэгж, 381 мянган айл өрх, орон нутагт 26 мянган аж ахуйн нэгж, 297 мянган айл өрх буюу нийт 729 мянган хэрэглэгч хамрагдах ба тэдний төлбөрт урьдчилсан дүнгээр **477.1** тэрбум төгрөгийн санхүүжилт шаардагдах ба улсын хэмжээнд аж ахуйн нэгж, байгууллагын **248.3** тэрбум төгрөг, айл өрхийн **228.8** тэрбум төгрөгийн төлбөрийг төрөөс хариуцахаар тооцоо гарч байна.

Цахилгаан, дулааны эрчим хүчний төлбөрийг чөлөөлөх **1 сарын хугацаанд** дундаж хэрэглээгээр дараах байдлаар төлбөрийн чөлөөлөлт эдэлнэ.

1.Гэр хорооллын айл өрх **35-75** мянган төгрөгийн цахилгааны;

2.Нийтийн орон сууцны айл өрх талбайн хэмжээнээс хамааран **80-160** мянган төгрөгийн цахилгаан болон дулааны;

3.Жижиг, дунд аж ахуйн нэгжүүд **1-5** сая төгрөгийн, томоохон аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагааны төрлөөс хамааран **50-200** сая төгрөгийн цахилгаан болон дулааны.

Цахилгаан, дулааны эрчим хүчний төлбөрийг чөлөөлөх **7 сарын хугацаанд** дундаж хэрэглээгээр дараах байдлаар төлбөрийн чөлөөлөлт эдэлнэ.

4. Гэр хорооллын айл өрх 240-530 мянган төгрөгийн цахилгааны;
5. Нийтийн орон сууцны айл өрх талбайн хэмжээнээс хамааран 560 мянгаас 1.1 сая төгрөгийн цахилгаан болон дулааны;
6. Жижиг, дунд аж ахуйн нэгжүүд 7-30 сая төгрөгийн, томоохон аж ахуйн нэгжүүд үйл ажиллагааны төрлөөс хамааран 500 саяас 1.4 тэрбум төгрөгийн цахилгаан болон дулааны.

4. Хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн хугацаанд хэрэглэгчдийн ухаалаг бус хэрэглээнээс үүдэн эрс өссөн импортын эрчим хүчний төлбөрт урьдчилсан байдлаар Монгол Улсын хэдий хэмжээний төлбөр төлөхөөр байгаа талаарх мэдээлэл, тооцоо зэргийг ирүүлнэ үү.

Хариулт:

Монгол Улсын Төвийн эрчим хүчний системд Оросын Холбооны Улсаас 2020 онд импортоор 316 сая кВт.ц цахилгаан эрчим хүч авах гэрээ байгуулсан бөгөөд цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээнд коронавируст цар тахал /КОВИД-19/-ын улмаас төлөвлөгдсөн хэмжээний өсөлт гараагүй, хэрэглээ буурсан тул дотоодын эрчим хүчний эх үүсвэрүүдээс хангах, импортын цахилгаан эрчим хүчийг бууруулах зарчмыг баримтлан ажилласан тул импортоор авах цахилгаан эрчим хүчний хэмжээ хүлээгдэж буй гүйцэтгэлээр 200 сая кВт.ц буюу 36.5%-ийн хэмнэлттэй гарч байна.

Засгийн газрын гаргасан шийдвэрийн хүрээнд ямар нэгэн нэмэлт болон илүү төлбөр төлөхгүй бөгөөд зөвхөн импортолсон цахилгаан эрчим хүчний төлбөрийг гэрээний дагуу төлнө.

Эрчим хүчний системийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагаа болон хэрэглэгчдийн эрчим хүчний хангамжийн аюулгүй байдлыг бүрдүүлэх, өвлийн оргил ачааллын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар анхаарал хандуулж байгаа Танд талархаж байна.

Цаашид бидний зүгээс Засгийн газрын мөрийн хөтөлбөр, үндсэн чиглэлд тусгасан эрчим хүчний салбарт хийж гүйцэтгэх бүтээн байгуулалтын ажлуудын явц байдал болон холбогдох мэдээ, мэдээллүүдийг тогтмол хугацаанд Танд хүргүүлж хамтран ажиллах болно.

САЙД

Н.ТАВИНБЭХ